

Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Valsts prezidentes runa piemiņas brīdī pie Brīvības pieminekļa Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā 2004.gada 25.martā

Godātie klātesošie,
Dārgā Latvijas tauta,
Godātie viesi!

Šodien Latvijai ir sēru diena, un jau 55 gadu mēs atceramies to tālo un miglaino pavasara rītu, kad tika izpildīta pavēle, ko jau janvārī bija pieņēmis Padomju Savienības Ministru kabinets. Tā bija pavēle deportēt noteiktu skaitu mierīgo civiliedzīvotāju no Latvijas, Igaunijas un Lietuvas ar iemeslu, kas bija formulēts kā vēlme palīdzēt kolektivizācijai un kolhozu izveidošanai, revolūcijas nostiprināšanai un režīmam naidīgo elementu iznīcināšanai.

Pamatā tas bija terora akts, lai iebiedētu šīs trīs 1940.gadā okupētās un anektētās neatkarīgās Baltijas valstis un viņu iedzīvotājus, lai viņu apziņā liktu saprast, ka viņu neatkarība ir zaudēta, ka viņu tiesības ir zaudētas, ka, lūk, pienākuši ir citi laiki. Terors bija šīs komunistiskās ideoloģijas izveidošanās, nostiprināšanās un varas pamats. Deportēti tika civiliedzīvotāji bez tiesas prāvas, bez vainas pierādījuma. Bez vainas jēgas un būtības tika deportēti sirmgalvji, sievietes grūtniecības stāvoklī, skolnieki, mazi bērni. Tas bija noziegums pret cilvēci, tas bija genocīds pret latviešu tautu, bet ne tikai pret latviešu tautu. Izsūtīto rindās bija arī citām tautām piederīgie - vācieši, ebreji, poli, čigāni un citi. Tas galvenokārt bija noziegums pret cilvēci. Ir svarīgi atcerēties šādas vēstures lappuses, lai izvērtētu to, kas mūsu tautai ir bijis jāpārdzīvo, lai saprastu to mantojumu, ko vēsture mums ir atstājusi, bet galvenokārt, lai mācītos no vēstures un gādātu, ka tā kaut kas nekad vairs neatkarojas.

Mēs savā zemē esam uzvarējuši. Esam atguvuši savu brīvību un neatkarību par spīti šīs milzīgās varas un pārspēka pūlēm. Jā, tas ir prasījis ilgus gadus, bet tas ir padarīts. Mēs esam brīvi, un tā ir uzvara. Tā ir mūsu izdzīvošanas uzvara, tā ir taisnības uzvara, tā ir mūsu tiesību uzvara. Mēs tagad varam doties pašu veidotai nākotnei pretim, un šajā brīdī mēs godinām tos, kas ir nepatiesi apvainoti. Kas ir cietuši, kas ir miruši, kas pēc tam ilgus gadus ir tikuši pazemoti, mēs noliecam galvas viņu priekšā un viņu atmiņas priekšā. Bet mēs nevēlamies kurināt naidu starp tautām, jo naids starp tautām ir tikpat kaitīgs kā naids, kas tiek veikts ideoloģijas vārdā.

Mēs notiesājam un nosodām komunistisko totalitāro ideoloģiju, kas prasīja šādus upurus, lai varētu savu varu nostiprināt. Mēs neizvirzām apsūdzību ne pret vienu tautu, jo tajos, kas parakstīja šīs pavēles, sākot jau ar pašu Stalīnu un tad ar viņa Ministru kabinetu, līdz visai hierarhijai un pakāpēm to ļaužu, kas pielika savu roku pie tā, lai šīs masveida deportācijas varētu tikt īstenotas, ir ļoti daudzu un dažādu tautību piederīgie. Mēs nedrīkstam, šos notikumus atceroties, domāt par naidu starp tautām. Mums jāatceras, ka te ir runa par cīņu starp cilvēcību un necilvēcību.

Šodienas Latvijā ar savu atgūto brīvību un neatkarību mēs vēlamies nodrošināt savas tiesības augt, veidoties, attīstīties un baudīt to drošību, ko varam iegūt sadarbībā ar saviem sabiedrotajiem. Mēs vēlamies veidot taisnīgu valsti, tiesisku valsti, zelošu un plaukstošu valsti. Mēs negribam skatīties, kādi ir katras šī valsts iedzīvotāja un pilsoņa radu raksti, ko

darījis viņa tēvs vai vectēvs, vai tēvabrālis, mēs nevēlamies nevienu tiesāt par sava tēva grēkiem. Mēs neskatāmies, kāda ir cilvēka ādas krāsa vai acu krāsa. Mēs raugāmies uz cilvēku, mēs vēlamies redzēt Latvijai kā valstij lojālus pilsoņus, mēs vēlamies Latvijai kā zemei redzēt tai lojālus iedzīvotājus, mēs vēlamies caur savu dzīvi un savu darbu pieradīt, ka pasaule var būt citādāka, ka pasaule var dzīvot bez naida un bez vardarbības. Mēs tādu pasauli gribam veidot, mēs tādu pasauli izveidosim. Dievs, svētī Latviju!